

Zitting 1977–1978

14 970 (R 1091)

Goedkeuring van het Protocol inzake het optreden in volle zee in gevallen van verontreiniging door andere stoffen dan olie, 1973, met Bijlage; Londen, 2 november 1973 (Trb. 1977, 162)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Tijdens een van 8 oktober tot 2 november 1973 te Londen gehouden diplomatieke conferentie inzake vervuiling door schepen is het onderhavige Protocol¹ tot stand gekomen. De conferentie werd gehouden onder auspiciën van de Intergouvernementele Maritieme Consultatieve Organisatie (IMCO), de gespecialiseerde organisatie op het gebied van de scheepvaart van de Verenigde Naties.

Reeds in 1969 kwam onder auspiciën van deze organisatie, te Brussel, het Internationaal Verdrag tot stand inzake het optreden in volle zee bij ongevallen die verontreiniging door olie kunnen veroorzaken laatstelijk (Trb. 1975, 122).

Het protocol vormt in tweeërlei opzicht een aanvulling op dit verdrag, waarop in de artikelsgewijze toelichting nader zal worden ingegaan.

Evenals het verdrag zal het Protocol gelden voor het gehele Koninkrijk.

De inhoud der artikelen

Artikel I

Evenals het verdrag geeft het Protocol een regeling voor het nemen van maatregelen in volle zee, doch – zoals boven vermeld – wordt ten opzichte van het verdrag de bevoegdheid tot optreden op tweeërlei manier verruimd.

In de eerste plaats geeft het Protocol staten de bevoegdheid op te treden bij verontreiniging dan wel dreigend verontreiniging door andere stoffen dan olie, terwijl het Verdrag zich tot olie beperkt. Voor deze uitbreiding is door Nederland reeds gepleit tijdens de diplomatieke conferentie in 1969, maar de tijd bleek toen nog niet rijp voor de aanvaarding van deze gedachte. Voor wat betreft deze «andere stoffen dan olie» wordt in het tweede lid onderscheid gemaakt tussen stoffen vermeld in een bij het Protocol gevoegde lijst, en andere stoffen die eveneens gevaar kunnen opleveren voor de gezondheid van de mens dan wel anderszins schade kunnen veroorzaken. De stoffen vermeld in de lijst worden geacht bij ongevallen in ieder geval gevaar te kunnen opleveren; ten aanzien van de tweede categorie stoffen rust bij de optredende staat, in geval van een geschil, de bewijslast dat die stoffen onder de heersende omstandigheden ten tijde van het ongeval gevaar konden opleveren welke te vergelijken zijn met de gevaren die de stoffen, genoemd in de lijst, kunnen opleveren (derde lid).

¹ Ingevolge de wens van de vaste Commissies van Buitenlandse Zaken van de beide Kamers der Staten-Generaal (zie Kamerstukken 13 052, nr. 1) is de Nederlandse vertaling van het Protocol bijgevoegd. (Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van de leden.)

De tweede uitbreiding vormt het feit dat in het Protocol niet, zoals in het verdrag, wordt gesproken over verontreiniging of dreigende verontreiniging van de zee, maar van verontreiniging of dreigende verontreiniging in het algemeen. Krachtens het Protocol bestaat dus ook de bevoegdheid op te treden in geval van (dreigende) luchtverontreiniging als gevolg van een ongeval op zee.

Artikel II

Dit artikel verklaart artikel I, tweede lid, en de artikelen II tot VIII van het Internationaal Verdrag inzake optreden in volle zee, 1969, van toepassing op andere stoffen dan olie. Het betreft hier begripsomschrijvingen, toepasbaarheid op oorlogsschepen, voorwaarden waaraan het optreden van een Staat is gebonden, verplichting tot het vergoeden van schade voor excessief optreden en regels voor geschillenbeslechting. Bovendien wordt de lijst van deskundigen (Artikel III (c) en IV van het verdrag) uitgebreid met personen die bevoegd zijn tot het geven van advies inzake andere stoffen dan olie. Voor de toelichting op de bedoelde verdragsartikelen moge worden verwezen naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van Rijkswet tot goedkeuring van het verdrag (Kamerstukken 11 593 (R 829)).

Artikel III

De lijst, als bedoeld in artikel I, tweede lid onder (a) wordt bijgehouden door een daartoe door de IMCO aangewezen instantie. De Algemene Vergadering van de IMCO heeft inmiddels de Commissie inzake de bescherming van het mariene milieu («Marine Environment Protection Committee»: MEPC) hiervoor gekozen (Resolutie A 296 (VIII) van 23 november 1973). Deze commissie heeft inmiddels de lijst vastgesteld (Res. MEPCI, (II) van 21 november 1974). Deze lijst is opgenomen in Rubriek J van het Tractatenblad waarin de tekst van het Protocol is geplaatst. In het protocol is voor de lijst een wijzigingsprocedure opgenomen die afwijkt van de procedure die geldt voor de wijziging van het Protocol zelf, waarmee beoogd wordt het mogelijk te maken de lijst snel aan te passen aan de in de praktijk ontstaande behoefte. Om dezelfde redenen als vermeld in de toelichtingen op de goedkeuringswetten van de beide zgn. «dumpingverdragen» (resp. Kamerstukken 12 292 (R 893), nr. 9 en 13 886 (R 1027) nr. 3), is in de onderhavige Goedkeuringswet een artikel opgenomen op grond waarvan wijzigingen van de lijst, krachtens artikel 62, eerste lid, letter a, van de Grondwet geen parlementaire goedkeuring zullen behoeven.

De overige artikelen behoeven, naar het voorkomt, geen toelichting.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
D. F. van der Mei

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
D. S. Tuijnman